

В. В. Драгунова

**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
І КУЛЬТУР**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

**Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу
Кафедра філології та перекладу**

В. В. Драгунова

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

**Івано-Франківськ
2026**

УДК 378.147:811(07)

Рецензенти:

Воробець О. Д., кандидат філологічних наук, завідувач кафедри загального та германського мовознавства Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Тимків Н. М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філології та перекладу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

*Рекомендовано методичною радою університету
(протокол №21/1 від 23.04.2026 р.)*

Драгунова В. В. Методика навчання іноземних мов і культур: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2026. 73 с.

МВ-02070855-30080-2026

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи укладено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Методика навчання іноземних мов і культур». Запропоновані вказівки спрямовано на формування у студентів професійно-методичних умінь і навичок, необхідних для ефективної організації процесу навчання іноземних мов і культур, а також для розвитку їхнього методичного мислення та педагогічної майстерності.

Призначено для студентів денної форми навчання спеціальності В11 «Філологія».

УДК 378.147:811(07)

МВ-02070855-30080-2026

© Драгунова В. В.
© ІФНТУНГ, 2026

Рецензенти:

Воробець О. Д., кандидат філологічних наук, завідувач кафедри загального та германського мовознавства Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Тимків Н. М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філології та перекладу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

*Рекомендовано методичною радою університету
(протокол №21/1 від 23.04.2026 р.)*

Драгунова В. В. Методика навчання іноземних мов і культур: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2026. 73 с.

МВ-02070855-30080-2026

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи укладено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Методика навчання іноземних мов і культур». Запропоновані вказівки спрямовано на формування у студентів професійно-методичних умінь і навичок, необхідних для ефективної організації процесу навчання іноземних мов і культур, а також для розвитку їхнього методичного мислення та педагогічної майстерності.

Призначено для студентів денної форми навчання спеціальності В11 «Філологія».

МВ-02070855-30080-2026

© Драгунова В. В.,
© ІФНТУНГ, 2026

Завідувач кафедри
філології та перекладу

Мар'яна ШТОГРИН

Член експертно-
рецензійної комісії

Мирослава ВЕНГРИНЮК

Нормоконтролер

Лідія АРТИМ

Зав.відділу
НТБ

Тетяна СТЕПАШКІНА

ЗМІСТ

Вступ	6
Програма навчальної дисципліни	10
Програмні результати навчання	13
План вивчення дисципліни	15
Плани практичних занять	17
Завдання для самостійної роботи	53
Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання	57
Глосарій термінів та понять	64
Перелік рекомендованих джерел	71

*«Хто вчить інших, той навчає сам себе не тільки тому, що повторенням
він укріплює свої знання, але й тому, що отримує можливість глибше
проникнути у предмет»*

Ян Амос Коменський

ВСТУП

Навчальний курс «Методика навчання іноземних мов і культур» посідає важливе місце в освітній програмі підготовки бакалаврів з філології. Дисципліна є завершальною у циклі психолого-педагогічної підготовки і має забезпечити опанування основних підходів, методів і прийомів організації освітнього процесу з іноземних мов і культур, сприяти професійному становленню бакалаврів з філології як викладачів лінгвістичних дисциплін, що спроможні самостійно, творчо та ініціативно приймати рішення з проблем сучасної іншомовної освіти.

Призначенням навчальної дисципліни є ознайомити студентів із системою іншомовної освіти і виховання та сформувати професійні компетентності щодо реалізації теоретичних лінгвістичних та методичних знань у практичній діяльності з викладання іноземних мов і культур.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів наукових понять про педагогіку, її цілі, завдання, закони, закономірності, принципи, зміст, методи та форми навчання й виховання в світлі Закону України «Про освіту» та Концепції нової української школи; надання допомоги майбутнім філологам в оволодінні основними педагогічними положеннями та вміннями застосовувати їх у майбутній професійній діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є розкриття принципів побудови, структури та нормативно-правового забезпечення сучасної системи освіти України, забезпечення засвоєння фундаментальних педагогічних категорій і закономірностей викладання та виховання в контексті світових освітніх парадигм, з'ясування чинників розвитку особистості здобувача, формування вмінь проектувати освітній процес та обирати оптимальні методи й форми організації занять, оволодіння методикою науково-педагогічного дослідження

для аналізу професійних ситуацій, опанування методів індивідуалізації та диференціації навчання з урахуванням психофізіологічних особливостей здобувачів освіти, сприяння здобуттю досвіду творчої діяльності через розв'язання практичних завдань, закладення основ індивідуального стилю викладацької діяльності, педагогічного такту й культури спілкування, формування готовності до професійної взаємодії в умовах військово-політичної агресії з урахуванням потреб психологічного супроводу суб'єктів освітнього процесу, а також сприяння усвідомленню ролі вчителя-філолога в реалізації євроінтеграційного курсу України та розвиток навичок безперервного самовдосконалення протягом життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі будуть здатні:

знати:

- теоретичні засади й технології створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами для використання в освітньому процесі;
- норми літературної мови та методику надання консультацій щодо дотримання культури мовлення у професійній діяльності;
- сучасні принципи роботи з електронними базами та ІКТ для пошуку, впорядкування й систематизації методичної інформації;
- фундаментальні моральні, наукові цінності та норми академічної доброчесності, що визначають кодекс професійної етики викладача-філолога.

вміти:

- збирати, аналізувати та інтерпретувати факти мови й мовлення для розв'язання складних методичних задач і проєктування навчальних ситуацій;
- застосовувати теоретичні лінгвістичні знання та інформаційно-комунікаційні технології у практичній діяльності з викладання іноземних мов і культур;
- характеризувати мовні явища і процеси та адаптувати цей аналіз до рівня сприйняття здобувачів освіти;

- вільно й ефективно спілкуватися з професійних питань, використовуючи різні реєстри мовлення для організації міжкультурної комунікації в освітньому середовищі;

- виявляти та вирішувати професійні проблеми, працюючи як автономно, так і в команді при розробці методичних проєктів.

володіти компетентностями:

- власну роль у збереженні та примноженні культурних і наукових цінностей суспільства через викладання лінгвістичних дисциплін;

- необхідність постійного самоконтролю, критичного аналізу власної діяльності та безперервної самоосвіти протягом життя;

- важливість толерантної співпраці з представниками різних культур та релігій у процесі іншомовної освіти;

- значення абстрактного мислення, аналізу та синтезу для успішної реалізації євроінтеграційного курсу України в освітній сфері.

Вивчення дисципліни базується на загальних знаннях студентів із курсів «Педагогіка», «Психологія», «Вступ до мовознавства», «Практичний курс іноземної мови» тощо. У свою чергу, знання й уміння, здобуті під час опанування цієї дисципліни, забезпечують успішне проходження педагогічної практики, засвоєння курсів із лінгводидактики, а також якісне виконання тренінгів, курсових та кваліфікаційних робіт філологічного спрямування.

У процесі навчання студенти здобувають необхідні професійні знання під час практичних занять та виконання самостійних завдань. На практичних заняттях розглядаються ключові теоретичні положення методики, що потребують детального наукового обґрунтування та акцентування на сучасних освітніх парадигмах. Важливою складовою закріплення знань та розвитку професійної автономії є самостійна робота студентів.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності та формування фахових компетентностей передбачено застосування як традиційних, так і активних та інтерактивних освітніх технологій, зокрема: практичних занять проблемного характеру; роботи в малих групах та семінарів-дискусій; методів

«мозкової атаки» та кейс-стаді (аналіз конкретних педагогічних ситуацій); мультимедійних презентацій; дидактичних і рольових навчальних ігор; тренінгів та розробки індивідуальних або групових навчальних проєктів.

Дані методичні рекомендації призначені для допомоги здобувачам у процесі освоєння дисципліни.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Методика навчання іноземних мов та культур

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічний фундамент іншомовної освіти та професійний портрет педагога

Методика навчання іноземних мов (ІМ) як полідисциплінарна наука: генеза, сучасний стан та вектори розвитку.

Об'єкт, предмет та понятійно-категоріальний апарат лінгводидактики. Взаємодія методики із фундаментальними науками: лінгвістикою (теорія рівнів мови), психологією (закономірності засвоєння знань та психологія мовлення), педагогікою (загальнодидактичні принципи навчання) та психофізіологією (функціонування нейронних зв'язків при багатомовності).

Міжнародні освітні стандарти: детальне вивчення «Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти» (CEFR), рівні володіння мовою та дескриптори компетенцій. Глобалізація та євроінтеграція як чинники оновлення змісту іншомовної освіти в Україні. Порівняльний аналіз стратегій оволодіння першою (рідною) та другою (іноземною) мовами: спільне та відмінне, явища інтерференції та позитивного переносу.

Професійна компетентність учителя-філолога: структура професіограми, педагогічна етика та культура спілкування. Формування індивідуального стилю викладацької діяльності. Комплексна оцінка засобів навчання: еволюція підручника, методика аналізу та адаптації навчальних матеріалів до потреб конкретної аудиторії. Діджиталізація навчання: використання медіаресурсів, подкастів, автентичного контенту соціальних мереж та систем управління навчанням для створення інтенсивного мовного середовища.

Змістовий модуль 2. Технологічне забезпечення формування іншомовної комунікативної компетентності.

Методична система та алгоритми формування лінгвістичних навичок. Технології навчання фонетичного аспекту мовлення: апроксимована та

імітативна методики, формування слухо-вимовних та ритміко-інтонаційних навичок.

Методика роботи над лексичним складом мови: семантизація, активізація та розширення потенційного словника здобувачів освіти. Формування граматичної компетенції: свідомо-практичний підхід, використання індуктивних та дедуктивних методів.

Розвиток мовленнєвих умінь як комплексна мета навчання (рецептивні та продуктивні види діяльності). Рецептивні види діяльності: методика навчання аудіювання та читання (стратегії вилучення основної інформації, повного розуміння та пошукового аналізу тексту). Продуктивні види діяльності: технології навчання говоріння (діалогічне мовлення в ситуаціях міжкультурної комунікації, монологічне висловлювання різних типів) та письма (від оформлення ділового листа до написання есе).

Вікова періодизація та специфіка навчання на різних етапах (початкова ланка, основна школа, старша профільна школа). Початкова ланка: ігрові методи, технологія Storytelling, метод повної фізичної реакції (TPR). Основна школа: проєктна діяльність, розвиток соціальної впевненості, робота з інтерактивними платформами. Старша профільна школа: академічне письмо, підготовка до міжнародних екзаменів, розвиток критичного мислення та медіаграмотності засобами іноземної мови. Аналіз типових психологічних бар'єрів та методики їх подолання.

Змістовий модуль 3. Проєктування, менеджмент та контроль якості освітнього процесу.

Стратегічне та тактичне планування в роботі вчителя: аналіз Державного стандарту, робочих навчальних програм та календарно-тематичне планування. Урок іноземної мови як цілісна система: типологія занять (комбіновані уроки, уроки розвитку вмінь, уроки контролю), структура, логічна послідовність етапів та вимоги до ефективного тайм-менеджменту. Методика проєктування мікро-уроків для відпрацювання конкретних методичних прийомів.

Система оцінювання та діагностики навчальних досягнень: об'єкти, функції (діагностична, прогностична, виховна) та види контролю (поточний, тематичний, підсумковий). Сучасний інструментарій оцінювання: критеріальний підхід, самооцінка та взаємооцінка, мовне портфоліо. Формат національних та міжнародних тестів: стратегії підготовки здобувачів освіти. Психологія помилки: лінгвістичний аналіз девіацій, типи помилок та методики корекції.

Позакласна робота та створення мовного простору: організація мовних таборів, клубів дебатів, гуртків та міжнародних телекомунікаційних проєктів. Роль кабінету іноземної мови як мультимедійного ресурсного центру.

Особливості професійної діяльності в екстремальних умовах: методика викладання під час воєнного стану, психологічний супровід та підтримка емоційної стабільності здобувачів освіти, гнучкість у поєднанні дистанційних та очних форм навчання. Безперервний професійний розвиток та рефлексія як основа успішної кар'єри вчителя-філолога.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких програмних результатів навчання:

1. Когнітивна сфера (знання та розуміння):

РН 1. Демонструвати глибоке знання теоретичних основ лінгводидактики, об'єкта, предмета та категоріального апарату науки в контексті сучасної освітньої парадигми.

РН 2. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова та вміти застосовувати ці знання у професійній методичній діяльності.

РН 3. Розуміти закономірності формування іншомовної комунікативної компетенції та її складників (лінгвістичного, соціокультурного, прагматичного) згідно з вимогами CEFR.

РН 4. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють, для коректного пояснення учням.

РН 5. Знати принципи функціонування системи освіти України, зміст нормативно-правових документів (Закон «Про освіту», Концепція НУШ) та норми літературної мови.

2. Практична сфера (вміння та навички):

РН 6. Ефективно працювати з інформацією: добирати її з різних джерел (фахова література, електронні бази), критично аналізувати, класифікувати та систематизувати.

РН 7. Самостійно проєктувати освітній процес: розробляти календарно-тематичні плани та конспекти уроків, формулюючи чіткі цілі (практичну, освітню, виховну).

РН 8. Знати принципи та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами для розробки навчальних матеріалів.

РН 9. Моделювати та реалізовувати фрагменти уроків із використанням інноваційних методик (CLIL, TPR, проєктна технологія, гейміфікація) та традиційних підходів.

РН 10. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології (ІКТ) для створення інтерактивного контенту та вирішення складних задач професійної діяльності.

РН 11. Здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання знань (тестування, портфоліо), а також розробляти стратегії корекції мовленнєвих помилок учнів.

РН 12. Збирати, аналізувати та інтерпретувати факти мови й мовлення для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах викладання.

3. Комунікативно-професійна сфера (усвідомлення та цінності):

РН 13. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами, організовувати ефективну міжкультурну комунікацію.

РН 14. Використовувати мови, що вивчаються, у різних регістрах спілкування (офіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у професійній та науковій сферах.

РН 15. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти, демонструвати здатність до рефлексії та безперервного самовдосконалення протягом життя.

РН 16. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, виявляючи толерантність та здатність до роботи в команді.

РН 17. Усвідомлювати соціальну відповідальність учителя-філолога, дотримуватися принципів академічної доброчесності та етики в умовах воєнного стану.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми / розділу	Форми організації навчання (денна форма в годинах)		
	Практичні заняття	Самостійна робота	Усього
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи навчання іноземних мов та культур			
Тема 1. 1. Методика навчання іноземних мов як сучасна наука та реалізація стандартів CERF у вищій школі.	2	2	4
Тема 1.2. Місце методики навчання іноземних мов в системі наук. Методика і педагогіка. Методика і фізіологія. Методика і психологія. Методика і лінгвістика.	2	2	4
Тема 1.3. Спільне та відмінне у вивченні рідної та іноземної мов. Роль методики у фаховій підготовці вчителя-філолога.	2	2	4
Тема 1.4. Навчальні матеріали та засоби навчання. Методика аналізу підручника іноземної мови.	2	4	6
Тема 1.5. Сучасні інформаційні технології та технічні засоби навчання іноземних мов.	2	6	8
Разом за модулем 1.	10	16	26
Змістовий модуль 2. Методика формування іншомовної комунікативної компетенції			
Тема 2.6. Формування та розвиток лінгвістичних компетенцій. Формування іншомовної фонетичної компетенції.	2	2	4
Тема 2.7. Формування іншомовної орфографічної та граматичної компетенцій.	2	2	4
Тема 2.8. Формування іншомовної лексичної компетенції. Система вправ для формування іншомовної лінгвістичної компетенції.	2	4	6
Тема 2.9. Навчання іншомовного спілкування. Навчання аудіювання та говоріння. Система вправ.	2	2	4
Тема 2.10. Навчання монологічного мовлення. Труднощі оволодіння навичками іншомовного спілкування. Система вправ.	2	2	4
Тема 2.11. Особливості навчання іноземної мови на початковому, середньому та старшому етапах. Початковий етап та його характеристика.	2	2	4
Тема 2.12. Середній етап та його характеристика. Організація навчання, етапи проведення уроків у	2	2	4

середній школі.			
Тема 2.13. Старший етап та його характеристика. Організація навчання, етапи проведення уроків у старших класах. Контроль самостійної роботи.	2	2	4
Разом за модулем 2.	16	18	34
Змістовий модуль 3. Організація навчання іноземних мов та культур			
Тема 3.14. Основні принципи розробки навчальних курсів, тематичного та поурочного планування.	2	2	4
Тема 3.15. Урок іноземної мови як основна форма організації навчання. Планування та вимоги до уроку.	2	2	4
Тема 3.16. Складання плану міні-уроку для розвитку виду мовленнєвої діяльності. План-схема аналізу уроку.	2	2	4
Тема 3.17. Контроль навичок та вмінь володіння іноземною мовою.	2	1	3
Тема 3.18. Контроль рівня знань здобувачів освіти. Помилки та оцінювання: стратегія та практика.	2	1	3
Тема 3.19. Організація позакласної роботи з іноземної мови в середніх навчальних закладах.	2	1	3
Тема 3.20. Традиційні та новітні види і форми позакласної роботи з ІМ на різних стадіях навчання.	2	1	3
Тема 3.21. Роль клубу іноземної мови та кабінету іноземних мов у організації позакласної роботи.	2	1	3
Тема 3.22. Науково-практична конференція «Відображення актуальних проблем методики викладання ІМ та перекладу». Підсумковий контроль.	2	1	3
Разом за модулем 3.	18	12	30
Усього	44	46	90

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи навчання іноземних мов та культур.

Тема 1.1. Методика навчання іноземних мов як сучасна наука та реалізація стандартів CERF у вищій школі (2 год.).

Мета: сформувати системне уявлення про методику як науку, її понятійно-категоріальний апарат та місце серед інших дисциплін; проаналізувати структуру та значення Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (CEFR); розкрити сутність іншомовної комунікативної компетентності як стратегічної мети навчання філологів; розвивати вміння оперувати рівнями володіння мовою (A1–C2) при проєктуванні освітнього процесу.

План

1. Методика навчання іноземних мов (МНІМ) у системі гуманітарних наук: об'єкт, предмет та методологічний фундамент.
2. Система цілей навчання іноземних мов і культур у контексті сучасної освітньої парадигми (практична, освітня, виховна, розвивальна).
3. Іншомовна комунікативна компетентність (ІКК) як багатокомпонентний феномен.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти (CEFR): дескриптори рівнів та їх адаптація до українських стандартів вищої філологічної освіти.

Питання для обговорення

1. Чому методику навчання іноземних мов вважають теоретико-прикладною наукою? Проаналізуйте її зв'язок із лінгвістикою та психологією.
2. Які зміни відбулися у визначенні завдань курсу МНІМ у зв'язку з євроінтеграційними процесами в Україні?

3. Дайте характеристику складникам іншомовної комунікативної компетентності: мовленнєвій, мовній, соціокультурній та прагматичній компетенціям.
4. Порівняйте рівні «незалежного користувача» (B1–B2) та «досвідченого користувача» (C1–C2). У чому полягає якісна різниця в дескрипторах мовленнєвих умінь?
5. Роль мовного портфоліо як інструменту самооцінки та реалізації стандартів CEFR.
6. Як професіограма вчителя-філолога корелює із завданнями сучасної методики?

Завдання для самостійної роботи

1. Провести порівняльний аналіз засобів мотивації в початковій, середній та старшій школі (результат подати у формі таблиці).
2. Підготувати опис або мультимедійний огляд інноваційного сервісу для навчання мови (наприклад, Quizlet, Canva, Padlet або Wordwall) із прикладом конкретної методичної вправи.
3. Провести порівняльний аналіз викладу однієї мовної теми у вітчизняному та зарубіжному навчальних виданнях, визначивши їхні переваги та недоліки.

Рекомендована література

[1], [3], [11], [14].

Тема 1.2. Місце методики навчання іноземних мов в системі наук.

Методика і педагогіка. Методика і фізіологія. Методика і психологія.

Методика і лінгвістика (2 год.).

Мета: визначити статус методики як самостійної науки та її взаємодію з іншими галузями знань; проаналізувати психологічні, фізіологічні та лінгвістичні основи навчання іноземних мов; обґрунтувати роль міждисциплінарних зв'язків у формуванні ефективних стратегій викладання.

План

1. Методика і педагогіка: дидактичні принципи навчання в системі іншомовної освіти.
2. Психологічні та психолінгвістичні основи методики: пам'ять, увага, мислення та мотивація.
3. Лінгвістичні основи методики: мова як об'єкт вивчення та її рівнева структура (фонетика, лексика, граматика).
4. Психофізіологія мовлення: роль вищої нервової діяльності та другої сигнальної системи у засвоєнні мови.

Питання для обговорення

1. Чому методику називають теоретико-прикладною наукою? Доведіть наявність власного об'єкта та предмета дослідження.
2. Які загальнодидактичні принципи (свідомості, активності, наочності) зазнають найбільшої трансформації в процесі вивчення іноземної мови?
3. Взаємодія лінгвістики та методики: як теорія мовленнєвих актів та лінгвістика тексту впливають на відбір навчального матеріалу?
4. Роль психологічних бар'єрів у навчанні: як знання психології допомагає вчителю створити сприятливий клімат?
5. Порівняйте механізми засвоєння першої (рідної) та другої (іноземної) мов з точки зору фізіології.
6. Як знання про типи пам'яті (короткочасна, оперативна, довготривала) впливають на побудову системи вправ?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти опорну схему: «Зв'язок методики з іншими науками», вказавши конкретні поняття, які методика запозичила в кожній з дисциплін (наприклад: з психології – інтериоризація, з лінгвістики – фонування).
2. Підготувати есе: «Роль емоційного інтелекту та психологічної готовності вчителя-філолога до викладання в умовах інклюзивної освіти».

3. Оберіть одну граматичну тему та поясніть, як знання психології віку допомагає адаптувати пояснення цієї теми для здобувачів освіти 3-го та 9-го класів.

4. Виписати та дати визначення 10 термінам, що знаходяться на межі методики та лінгвістики (наприклад: дискурс, компетенція, інтерференція).

Рекомендована література

[4], [6], [11], [18].

Тема 1.3. Спільне та відмінне у вивченні рідної та іноземної мов. Роль методики у фаховій підготовці вчителя-філолога (2 год.).

Мета: співвіднести процеси оволодіння рідною мовою (L1) та вивчення іноземної мови (L2) з позицій психолінгвістики; розкрити сутність механізмів інтерференції та транспозиції; визначити структуру професійно-методичної компетентності майбутнього філолога; обґрунтувати значущість методичної підготовки для реалізації стандартів Нової української школи (НУШ).

План

1. Психологічні та лінгвістичні стратегії засвоєння рідної мови та вивчення іноземної мови.
2. Спільне та відмінне у процесах оволодіння мовами: роль вікового фактора, середовища та інтелектуального розвитку.
3. Взаємодія мовних систем: механізми позитивного переносу (транспозиції) та негативного впливу (інтерференції).
4. Професійний профіль вчителя-філолога (спеціальність 035): структура методичних знань та вмінь.

Питання для обговорення

1. Проаналізуйте концепцію: чому шлях засвоєння рідної мови йде «знизу вгору», а іноземної – «зверху вниз»?
2. Як чуття мови, сформоване в рідній мові, допомагає або заважає вивченню іноземної?

3. На яких рівнях мови (фонетичному, лексичному, граматичному) інтерференція проявляється найсильніше? Наведіть приклади.
4. Порівняйте умови навчання мови в природному середовищі та в штучних умовах шкільного кабінету. Як методика може компенсувати відсутність мовного середовища?
5. Які складники професіограми вчителя-філолога є ключовими для реалізації компетентнісного підходу?
6. Роль самоосвіти та рефлексії у професійному зростанні вчителя іноземної мови.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти порівняльну таблицю «L1 vs L2» за критеріями: спосіб засвоєння (свідомий / підсвідомий), наявність опори, роль мотивації.
2. Оберіть одну мовну тему (наприклад, «Порядок слів у реченні» або «Артиклі») та запропонуйте вправи для попередження негативного переносу з рідної мови.
3. Підготуйте есе на тему: «Особлива роль вчителя іноземної мови як посередника між культурами в умовах сучасного полікультурного суспільства».
4. Ознайомитись із професійним стандартом вчителя та виписати 5 основних методичних вмінь, які відповідають кваліфікаційній характеристиці бакалавра-філолога.

Рекомендована література

[2], [6], [13], [17].

Тема 1.4. Навчальні матеріали та засоби навчання. Методика аналізу підручника іноземної мови (2 год.).

Мета: розкрити сутність підручника як моделі процесу навчання та основного компонента навчально-методичного комплексу (НМК); систематизувати знання про традиційні та сучасні засоби навчання; опанувати алгоритм та критерії аналізу ефективності підручників англійської мови;

навчитися оцінювати відповідність навчальних посібників сучасним вимогам і стандартам (CEFR).

План

1. Підручник як основний засіб навчання: структура, функції та дидактичні властивості.
2. Сучасні погляди на роль підручника у навчанні іноземних мов та перекладу в епоху цифровізації.
3. Характеристика нетехнічних засобів навчання: наочність, вербальні опори, роздаткові матеріали.
4. Методика аналізу підручника: структурні компоненти та критерії оцінювання (авторська концепція, мовний матеріал, вправи, дизайн).

Питання для обговорення

1. Чому підручник вважають програмою в дії? Обґрунтуйте роль підручника як інструмента керування пізнавальною діяльністю здобувача.
2. Порівняйте структуру традиційного підручника та сучасного комунікативного видання: у чому полягає суттєва різниця?
3. Які складники, окрім власне підручника, мають входити до сучасного навчально-методичного комплексу вчителя-філолога?
4. Критерії автентичності підручника: як відрізнити автентичне видання від адаптованого?
5. Назвіть переваги та недоліки використання виключно зарубіжних видань в українських школах.
6. Схема аналізу підручника: які параметри є визначальними для вибору книги для початкового етапу навчання?

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть одну тему у будь-якому підручнику англійської мови та проведіть її аналіз за схемою: наявність цілей, логіка введення матеріалу, адекватність вправ, якість ілюстрацій.
2. Проаналізувати систему вправ одного розділу підручника та розподілити їх на групи: рецептивні, репродуктивні та продуктивні.

3. Зіставити два підручники різних видавництв для одного й того самого класу (наприклад, 5 клас НУШ). Визначити, який із них краще реалізує компетентнісний підхід.

Рекомендована література

[11], [14], [16], [20].

Тема 1.5. Сучасні інформаційні технології та технічні засоби навчання іноземних мов (2 год.).

Мета: проаналізувати дидактичний потенціал цифрових ресурсів та ЗМІ як джерел автентичного мовного матеріалу; систематизувати знання про класифікацію ТЗН та методику роботи з аудіовізуальним контентом; визначити роль штучного інтелекту в роботі майбутнього філолога та перекладача; опанувати методи організації самостійної роботи в дистанційному та змішаному форматах.

План

1. Засоби масової інформації (ЗМІ) як новітній підручник: використання інтернет-видань, подкастів та соціальних мереж у навчанні ІМ.
2. Класифікація та методична характеристика засобів навчання: програмовані, наочні, аудіо- та відеозасоби.
3. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у формуванні іншомовної та міжкультурної компетенції.
4. Використання штучного інтелекту та онлайн-перекладачів: переваги та ризики для професійної підготовки.
5. Організація та контроль самостійної роботи студентів із використанням LMS (Moodle, Google Classroom тощо).

Питання для обговорення

1. Чому автентичні ресурси є ефективнішими за традиційні аудіододатки до підручників?
2. Як поєднати розважальний контент соціальних мереж із серйозними навчальними цілями?

3. Як технічні засоби дозволяють змінити структуру уроку?
4. Як навчити студентів використовувати ІІІ для генерації ідей та перевірки граматики, уникаючи плагіату та втрати навичок мислення?
5. Етичні та професійні аспекти використання систем машинного перекладу (DeepL, Google Translate) у підготовці перекладачів.
6. Які інструменти LMS є найефективнішими для надання зворотного зв'язку (feedback) під час самостійної роботи?

Завдання для самостійної роботи

1. Розробити алгоритм роботи з одним подкастом або відео (тривалістю до 5 хв) для формування навичок аудіювання за схемою: *Pre-listening, While-listening, Post-listening*.
2. Провести порівняльну характеристику двох мобільних додатків для вивчення мови з точки зору їхнього використання у формальній освіті.
3. Створити набір інтерактивних завдань до однієї лексичної теми та додати посилання (QR-код) до матеріалів заняття.
4. Підготувати есе: «Штучний інтелект у професії філолога: конкурент чи асистент?».

Рекомендована література

[6], [9], [12], [18].

Змістовий модуль 2. Методика формування іншомовної комунікативної компетенції.

Тема 2.6. Формування та розвиток лінгвістичних компетенцій.

Формування іншомовної фонетичної компетенції (2 год.).

Мета: визначити місце фонетичної компетенції у структурі лінгвістичної складової ІКК; опанувати методику введення та автоматизації фонетичного матеріалу; навчитися розрізняти етапи формування навичок та добирати відповідні вправи; проаналізувати специфіку контролю вимови на різних етапах навчання.

План

1. Поняття лінгвістичних компетенцій у системі навчання іноземних мов і культур.
2. Фонетична компетенція: склад, мета та завдання навчання на різних етапах (початковий, середній, старший).
3. Зміст навчання фонетичного матеріалу: фонетичний мінімум, поняття про апроксимовану вимову.
4. Етапи формування іншомовних фонетичних навичок (від орієнтування до варіювання).
5. Класифікація вправ для навчання вимови: рецептивні та репродуктивні вправи.
6. Використання фонограм, скоромовок, віршів та пісень як засобів розвитку фонетичної компетенції.
7. Контроль рівня сформованості фонетичних навичок: об'єкти та критерії оцінювання.

Питання для обговорення

1. Чому фонетична навичка вважається перцептивно-моторною? Розкрийте механізм взаємодії слуху та артикуляції.
2. Де межа між допустимим акцентом та порушенням комунікації (фонологічними помилками)?
3. Порівняйте артикуляторний, акустичний та диференційований підходи до навчання вимови. Який із них є домінантним у сучасній комунікативній методиці?
4. Проблема фонетичної регресії на середньому етапі навчання: причини та шляхи подолання.
5. Роль інтонації та ритму у формуванні прагматичної складової мовлення. Чому правильні звуки не гарантують взаєморозуміння без правильної інтонації?

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть один англійський звук, що становить трудність для українців, та розробіть комплекс вправ для його семантизації та автоматизації (3–4 вправи).
2. Підберіть 5 скоромовок та 2 короткі автентичні поезії для роботи над ритмом та інтонацією для здобувачів освіти 5-го класу.
3. Скласти перелік типових фонетичних помилок українських здобувачів освіти, зумовлених інтерференцією рідної мови (наприклад, оглушення приголосних у кінці слів), та запропонувати способи їх попередження.
4. Знайдіть та опишіть один мобільний додаток або онлайн-ресурс, що використовує візуалізацію звукових хвиль для самоконтролю вимови.

Рекомендована література

[10], [11], [13], [17].

Тема 2.7. Формування іншомовної орфографічної та граматичної компетенцій (2 год.).

Мета: ознайомитися з особливостями навчання графіки та орфографії іноземної мови; з'ясувати роль граматичної компетенції у структурі ІКК; опанувати методику введення граматичного матеріалу за допомогою індуктивного та дедуктивного підходів; навчитися проектувати систему вправ для автоматизації граматичних навичок.

План

1. Поняття орфографічної компетенції: графіка, каліграфія, власне орфографія.
2. Специфіка навчання правопису на різних етапах. Типологія помилок та методи корекції.
3. Граматична компетенція: мета, зміст та поняття граматичного мінімуму (активного і пасивного).
4. Методичні підходи до презентації граматики: індуктивний та дедуктивний.
5. Етапи формування мовленнєвої граматичної навички: від презентації до продукції.

6. Система вправ для формування граматичних навичок (рецептивні, репродуктивні, продуктивні).
7. Роль візуалізації: використання опорних схем, таблиць у навчанні граматики.

Питання для обговорення

1. Чому англійську орфографію вважають однією з найскладніших? Проаналізуйте розбіжність між фонемою та графемою.
2. Які методи контролю орфографії є найбільш ефективними на середньому етапі навчання?
3. Які критерії відбору граматичного матеріалу для активного та пасивного мінімуму (частотність, виключність, труднощі засвоєння)?
4. Порівняйте індукцію та традиційне пояснення правила. У яких ситуаціях дедуктивний підхід є більш виправданим?
5. У чому полягає різниця між граматичною правильністю та мовленнєвою швидкістю при виконанні вправ?
6. Як перевірити розуміння граматичного значення без перекладу?

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть одну граматичну тему та розробіть фрагмент уроку для етапу презентації, використовуючи індуктивний підхід.
2. Створіть візуальну схему (часову лінію) для пояснення різниці між групами часів Continuous та Perfect.
3. Оберіть розділ у сучасному підручнику та класифікуйте вправи за рівнем творчості.
4. Підберіть 5 ігрових вправ для засвоєння написання слів з теми «Science».

Рекомендована література

[11], [13], [18].

Тема 2.8. Формування іншомовної лексичної компетенції. Система вправ для формування іншомовної лінгвістичної компетенції (2 год.).

Мета: визначити структуру лексичної компетенції та її зв'язок із мовленнєвою діяльністю; опанувати методику семантизації та автоматизації

лексичних одиниць (ЛО); навчитися використовувати різні методи пояснення значень слів залежно від етапу навчання; узагальнити систему вправ для формування комплексної лінгвістичної компетенції.

План

1. Поняття лексичної компетенції: лексичні знання та навички (рецептивні та репродуктивні).
2. Психологічні основи засвоєння слова: пам'ять, асоціації, структура.
3. Зміст навчання лексики: активний, пасивний та потенційний словниковий запас.
4. Етапи формування лексичних навичок: від ознайомлення до продуктивного використання.
5. Способи семантизації: перекладні та безперекладні (наочність, контекст, дефініція) методи.
6. Типологія вправ для формування лексичних навичок.
7. Узагальнена система вправ для формування лінгвістичної компетенції (фонетика + граматика + лексика).
8. Методика контролю рівня сформованості лексичних навичок.

Питання для обговорення

1. Що таке мовна здогадка і як вона впливає на формування потенційного словника здобувачів освіти?
2. У яких випадках переклад є найбільш ефективним, а коли його варто уникати на користь безперекладних методів?
3. Чому важливо вивчати слова не ізольовано, а в контексті їхнього типового оточення?
4. Проаналізуйте чому здобувачі освіти часто вживають слова за аналогією з рідною мовою?
5. Яка роль ігор (текстів, кросвордів, асоціативних кушів) у закріпленні лексики на різних етапах навчання.

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть 5 лексичних одиниць за обраною темою та запропонуйте для кожної різний спосіб семантизації (наочність, дефініція, контекст, антонім, переклад).
2. Створити ментальну карту для вивчення тематичної групи слів для здобувачів освіти.
3. Скласти комплекс із 3-х вправ (рецептивної, репродуктивної та продуктивної) для автоматизації вживання фразових дієслів.

Рекомендована література

[11], [13], [14], [18].

Тема 2.9. Навчання іншомовного спілкування. Навчання аудіювання та говоріння. Система вправ (2 год.).

Мета: з'ясувати психологічні та лінгвістичні характеристики усного спілкування; опанувати триетапну модель роботи з аудіотекстом; навчитися розрізняти стратегії навчання говоріння; сформувати вміння розробляти систему вправ для розвитку діалогічного та монологічного мовлення.

План

1. Спілкування як об'єкт навчання ІМ: структура іншомовної комунікативної компетенції.
2. Навчання аудіювання як рецептивного виду діяльності:
3. Психофізіологічні механізми (пам'ять, антиципація, сегментація мовленнєвого потоку).
4. Класифікація труднощів аудіювання.
5. Етапи навчання аудіювання (Pre-, While-, Post-listening) та відповідні типи вправ.
6. Навчання говоріння як продуктивного виду діяльності: лінгвістичні характеристики діалогу та монологу.
7. Методика навчання діалогічного мовлення: дедуктивний та індуктивний підходи.

8. Методика навчання монологічного мовлення.

9. Система вправ для навчання говоріння: підготовчі та власне мовленнєві (комунікативні).

Питання для обговорення

1. Чому аудіювання вважається найважчим видом мовленнєвої діяльності? Проаналізуйте фактор незворотності мовленнєвого потоку.

2. Як навчити здобувачів освіти здогадуватися про зміст тексту за заголовком або ілюстраціями?

3. Порівняйте стратегії загальне розуміння та детальне розуміння. Для яких життєвих ситуацій вони характерні?

4. Які типи реплік (спонукання, відповідь, запитання) є найбільш складними для автоматизації?

5. Проблема мовного бар'єра при переході від підготовчих вправ до вільного говоріння (Fluency): як вчителю мінімізувати стрес здобувачів освіти?

6. Використання рольових ігор (Role-plays) та дискусій: вимоги до створення комунікативної ситуації.

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть короткий автентичний запис та розробіть по одному завданню для етапів Pre-, While- та Post-listening.

2. Складіть ситуативну картку для парної роботи за обраною темою, вказавши ролі та комунікативні цілі для кожного учасника.

3. Розробіть логіко-сміслову схему тексту як опору для побудови монологу за обраною темою.

4. Оберіть розділ у підручнику та визначте, яка стратегія навчання говоріння в ньому домінує?

Рекомендована література

[11], [14], [16], [20].

Тема 2.10. Навчання монологічного мовлення. Труднощі оволодіння навичками іншомовного спілкування. Система вправ (2 год.).

Мета: розкрити сутність монологічного мовлення (ММ) як складного виду продуктивної діяльності; опанувати методичні шляхи навчання монологу («згори донизу» та «знизу догори»); навчитися використовувати різні типи опор для зняття труднощів у мовленні; визначити стратегії подолання мовного бар'єра та психологічної скутості здобувачів освіти.

План

1. Монологічне мовлення (ММ) як об'єкт навчання: поняття, мета та характеристики (безперервність, послідовність, логічність, завершеність).
2. Психологічні та лінгвістичні особливості монологу у порівнянні з діалогом.
3. Рівні сформованості вмінь ММ: від окремої фрази до розгорнутого висловлювання.
4. Основні шляхи навчання ММ: індуктивний та дедуктивний методи (Deductive/Top-down).
5. Види опор при навчанні монологу: вербальні, зорові, змістові.
6. Труднощі іншомовного спілкування: психологічні (бар'єри, страх помилки) та лінгвістичні (дефіцит лексики, інтерференція).
7. Система вправ для формування вмінь ММ (підготовчі та мовленнєві).

Питання для обговорення

1. Чому монолог вважається складнішим за діалог з точки зору програмування висловлювання? Розкрийте роль внутрішнього планування.
2. Текст-зразок: як уникнути простого зазубрювання тексту при навчанні шляхом «згори донизу»?
3. Які типи монологів (опис, розповідь, міркування) є найбільш актуальними для здобувачів освіти філологічного профілю?
4. Як поступово зменшувати кількість опор, щоб привести здобувача освіти до повністю автономного мовлення?
5. Які прийоми (наприклад, рольова ідентифікація або робота в малих групах) допомагають подолати страх перед аудиторією?

6. Як інтерференція рідної мови впливає на логічну структуру монологу (різниця в традиціях побудови тексту в українській та англійській культурах)?

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть тему та розробіть для неї три види опор: вербальну (логіко-сміслову схему); зорову (серію малюнків або інфографіку); змістову (проблемне питання).
2. Оберіть розділ у підручнику та визначте, за яким шляхом автори пропонують будувати монолог. Обґрунтуйте доцільність цього вибору для даного віку.
3. Скласти послідовність із 4-х вправ для навчання монологу-міркування (від підготовчих до продуктивних).
4. Запропонуйте 3 стратегії поведінки вчителя, якщо учень розгубився під час монологу через брак слова.

Рекомендована література

[6], [11], [13], [18].

Тема 2.11. Особливості навчання іноземної мови на початковому, середньому та старшому етапах. Початковий етап та його характеристика (2 год.).

Мета: систематизувати знання про етапність навчання іноземної мови в закладі освіти; проаналізувати психологічний портрет молодшого школяра в контексті лінгводидактики; опанувати методику побудови уроку в 1–4 класах згідно з концепцією НУШ; навчитися добирати ігрові та мультимедійні технології для підтримки мотивації дітей.

План

1. Поняття етапів навчання ІМ у закладі освіти та забезпечення принципу наступності між ними.
2. Загальна характеристика початкового етапу: мета, завдання та очікувані результати.

3. Психолого-педагогічні особливості здобувачів освіти 1–4 класів (роль гри, уваги та емоційної сфери).
4. Специфіка формування навичок у початковій школі: концепція усного випередження.
5. Структура та типологія уроків ІМ у молодшій школі. Етапи сучасного уроку.
6. Методичний інструментарій: ігри, пісні, римування (chants) та метод повної фізичної реакції (TPR).
7. Організація освітнього середовища та специфіка формувального оцінювання.

Питання для обговорення

1. Чому початковий етап вважається визначальним у системі іншомовної освіти? Проаналізуйте наслідки методичних помилок на цьому етапі для подальшого навчання.
2. Чи доцільно повністю відмовлятися від письма в 1-му класі? Обґрунтуйте тривалість безкнижкового періоду.
3. Як реалізувати принцип наочності в умовах дистанційного навчання молодших школярів?
4. Роль вчителя в початковій школі: актор, фасилітатор чи контролер? Специфіка педагогічного спілкування.
5. Як хвалити дитину та вказувати на помилки, не використовуючи бальну систему та не знижуючи мотивацію?
6. Динамічні паузи та фізкультхвилинки на уроці мови: як поєднати рухову активність із мовленнєвим матеріалом?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти сценарій ігрової ситуації (тривалістю 5–7 хв) для введення нових лексичних одиниць за темою «Animals» або «Family».
2. Підберіть або самостійно складіть 2 римування для автоматизації англійських звуків [θ] або [r] для 2-го класу.

3. Скласти перелік із 5–7 елементів візуалізації кабінету (або віртуальної дошки), які сприятимуть зануренню дитини в іншомовне середовище.

Рекомендована література

[6], [11], [17], [18].

Тема 2.12. Середній етап та його характеристика. Організація навчання, етапи проведення уроків у середній школі (2 год.).

Мета: визначити специфіку середнього етапу навчання як періоду переходу до самостійного вживання мови; проаналізувати вплив психологічних особливостей підлітка на процес засвоєння іноземної мови; опанувати методику планування уроків для 5–9 класів із застосуванням інтерактивних форм роботи; навчитися використовувати проєктну методику та цифрові ресурси для підтримки мотивації.

План

1. Місце середнього етапу в системі освіти: мета та завдання згідно з Державним стандартом базової середньої освіти.
2. Психолого-педагогічна характеристика підлітка: зміна пріоритетів (від навчання до міжособистісного спілкування).
3. Зміст навчання у 5–9 класах: розширення лексичного діапазону та розвиток граматичної правильності.
4. Розвиток видів мовленнєвої діяльності: акцент на функціональній грамотності та вмінні висловлювати власну позицію.
5. Структура уроку в середній школі.
6. Методи стимулювання мовленнєвої активності: дискусії, рольові ігри та проєктна діяльність.
7. Шляхи підвищення мотивації: використання автентичного медіаконтенту та гейміфікації.

Питання для обговорення

1. Чому середній етап часто називають періодом методичного спаду? Як вчителю подолати кризу мотивації в здобувачів освіти 7–8 класів?

2. Як використати природне бажання підлітків спілкуватися з однолітками для виконання навчальних завдань?
3. Які зміни відбуваються у структурі уроку при переході з початкової до середньої школи? Порівняйте роль ігрових елементів.
4. У чому полягає різниця між короткостроковим мініпроєктом на уроці та довгостроковим груповим дослідженням?
5. Як коректно виправляти здобувача освіти, не зачіпаючи його амбіцій та прагнення до самоствердження?
6. Використання соціальних мереж та блогінгу як інструментів для вивчення мови: за і проти.

Завдання для самостійної роботи

1. Розробити план короткої дискусії для 8-го класу на актуальну тему, підготувавши перелік тез.
2. Запропонуйте 3 варіанти вправ для здобувачів освіти 6-го класу, які допоможуть налаштувати їх на іншомовне спілкування на початку уроку.
3. Скласти паспорт навчального проєкту за обраною темою для 9-го класу (мета, етапи роботи, очікуваний результат).
4. Підберіть фрагмент сучасного англomовного серіалу або YouTube-блогу (до 2 хв) та розробіть 2 завдання для активізації розмовної мови підлітків.

Рекомендована література

[4], [11], [14], [20].

Тема 2.13. Старший етап та його характеристика. Організація навчання, етапи проведення уроків у старших класах. Контроль самостійної роботи (2 год.).

Мета: визначити специфіку старшого етапу як періоду профілізації та підготовки до міжнародних стандартів (B2); проаналізувати психологічні особливості ранньої юності та їх вплив на автономію здобувачів освіти; опанувати методику проведення уроків-дискусій та уроків-конференцій;

навчитися організовувати ефективний контроль самостійної роботи через систему портфоліо та проєктів.

План

1. Місце старшого етапу в системі безперервної освіти. Мета навчання згідно з рівнями B1 / B2.
2. Психолого-педагогічний портрет старшокласника: професійне самовизначення та ціннісні орієнтації.
3. Профільне навчання іноземної мови: різниця між академічним та профільним рівнями.
4. Особливості методики у старшій школі: підхід CLIL (інтегроване навчання мови та змісту) та робота з науково-популярними текстами.
5. Трансформація структури уроку: перехід до дебатів, презентацій та кейс-методів.
6. Організація та контроль самостійної роботи здобувачів освіти: види робіт та роль європейського мовного портфоліо.
7. Форми контролю: есе, тестування, захист індивідуальних науково-дослідних проєктів.

Питання для обговорення

1. Як змінюється статус іноземної мови для здобувачів освіти старших класів?
2. Як викладати філологічні або суспільні аспекти іноземною мовою, не втрачаючи якості знань з обох предметів?
3. Як стимулювати здобувачів освіти до виходу на вищий рівень володіння мовою (B2)?
4. Чому написання есе є критично важливим для майбутнього студента-філолога?
5. Як забезпечити реальну автономію здобувача, а не просто виконання домашніх завдань за зразком?
6. Як мовне портфоліо допомагає старшокласнику об'єктивно оцінювати власні досягнення та планувати траєкторію навчання?

Завдання для самостійної роботи

1. Сформулювати дискусійну проблему та підготувати картки з аргументами «pro» та «contra» для здобувачів освіти старших класів.
2. Скласти 5 тестових завдань у форматі тесту (читання або використання мови) на основі актуальної статті про наукові досягнення.
3. Створити інструкцію-опору для написання есе-міркування, вказавши структуру та необхідні сполучні слова.
4. Скласти перелік матеріалів, які студент-практикант може порекомендувати старшокласникам для наповнення розділу «Успіх» у їхньому мовному портфоліо.

Рекомендована література

[8], [10], [11], [19].

Змістовий модуль 3. Організація навчання іноземних мов та культур.

Тема 3.14. Основні принципи розробки навчальних курсів, тематичного та поурочного планування (2 год.).

Мета: опанувати методику роботи з державною навчальною програмою з ІМ; з'ясувати алгоритм створення календарно-тематичного планування (КТП); навчитися формулювати цілі уроку згідно з компетентнісним підходом; розробити модель плану-конспекту уроку, що відповідає сучасним вимогам лінгводидактики.

План

1. Навчальна програма з ІМ: статус, функції, структура (зміст навчання та державні вимоги до результатів).
2. Принципи побудови курсів: лінійність, концентричність, наступність та варіативність.
3. Календарно-тематичне планування (КТП): розподіл матеріалу, годин на мовленнєві аспекти та контроль.
4. Поурочне планування: типи уроків та їх цільові установки.

5. Технологія розробки плану-конспекту: формулювання практичної, освітньої, виховної та розвивальної цілей.
6. Етапи уроку: початок, основна частина, заключна частина та хронометраж.
7. Логіка побудови системи уроків у межах тематичного циклу (Module / Unit).

Питання для обговорення

1. Чому навчальна програма є основою для вчителя, але залишає простір для творчості? Проаналізуйте поняття авторської програми.
2. Як сформулювати SMART-ціль уроку так, щоб її результати можна було виміряти наприкінці заняття?
3. У чому полягає різниця між тематичним та календарним плануванням? Який документ є первинним?
4. Проблема перевантаження уроку: як визначити оптимальну кількість вправ та мовного матеріалу на 45 (чи 40) хвилин?
5. Логічні переходи між етапами уроку: як забезпечити цілісність заняття, щоб воно не виглядало як набір випадкових вправ?
6. Як інтегрувати «наскрізні лінії» (екологічна безпека, громадянська відповідальність тощо) у план-конспект уроку мови?

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомитися з чинною програмою для певного класу та виписати очікувані результати навчання для однієї тематичної одиниці.
2. Сформулювати цілі (практичну, розвивальну, виховну) до уроку на обрану тему.
3. Скласти таблицю-таймінг для комбінованого уроку, де на кожен етап відведено конкретну кількість хвилин.

Рекомендована література

[3], [11], [13], [15].

Тема 3.15. Урок іноземної мови як основна форма організації навчання.

Планування та вимоги до уроку (2 год.).

Мета: узагальнити знання про урок як цілісну систему та основну одиницю навчального процесу; систематизувати типологію уроків ІМ та методичні вимоги до них; проаналізувати специфіку структури уроку на різних ступенях навчання; сформувати вміння здійснювати комплексний аналіз та самоаналіз уроку.

План

1. Урок як основна форма навчального процесу з ІМ: специфіка та відмінність від уроків інших предметів (акцент на мовленнєвій практиці, а не лише на знаннях).
2. Класифікація та типи уроків: за дидактичною метою та змістом.
3. Загальнодидактичні та методичні вимоги до сучасного уроку (комунікативність, індивідуалізація, функціональність).
4. Структура уроку. Детальний розгляд компонентів.
5. Порівняльна характеристика етапів проведення уроку на різних ступенях (початковий, середній, старший).
6. Алгоритм планування уроку: від цілепокладання до сценарію взаємодії.
7. Аналіз та самоаналіз уроку: критерії оцінювання професійної діяльності вчителя.

Питання для обговорення

1. У чому полягає суть комунікативної спрямованості уроку? Як забезпечити максимальний час мовленнєвої практики здобувачів освіти порівняно з часом вчителя?
2. Чим мовленнєва зарядка відрізняється від організаційного моменту і як вона має «готувати» здобувачів освіти до основної частини уроку?
3. Як змінюється роль вчителя (controller, organizer, assessor, facilitator) на різних етапах уроку?
4. Як гармонійно поєднати роботу над мовними навичками (лексика, граматики) та розвитком мовленнєвих умінь (читання, говоріння) в межах 45 хвилин?

5. Які особливості оцінювання та зворотного зв'язку (Feedback) є характерними для заключної частини уроку на старшому етапі навчання?
6. Самоаналіз уроку: чому вчителю важливо рефлексувати над тим, «що не спрацювало», навіть якщо цілі уроку були досягнуті?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти таблицю «Особливості структури уроку», порівнявши 15-хвилинний фрагмент уроку в 2-му класі та 10-му класі (типи завдань, темп, роль наочності).
2. Розробити 3 варіанти Reflecting (підбиття підсумків) для різних етапів: ігровий (для початкової школи), анкетний (для середньої), дискусійний (для старшої).
3. Створити «Чек-лист спостереження за уроком» (10 пунктів), за яким студент-практикант може оцінити ефективність уроку колеги.
4. Підготувати коротке повідомлення про вимоги до сучасного уроку в контексті дистанційної освіти (використання breakout rooms, інтерактивних дошок тощо).

Рекомендована література

[5], [8], [19], [21].

Тема 3.16. Складання плану міні-уроку для розвитку виду мовленнєвої діяльності. План-схема аналізу уроку (2 год.).

Мета: опанувати технологію мікрОВикладання (Micro-teaching) як методу професійного тренінгу; навчитися конструювати цілісні фрагменти уроку, спрямовані на розвиток конкретного вміння (L, S, R, W); вивчити критерії та алгоритм фахового аналізу уроку іноземної мови; розвивати навички рефлексії та конструктивного зворотного зв'язку.

План

1. Поняття міні-уроку (Micro-teaching) як форми вдосконалення методичної майстерності.

2. Алгоритм розробки плану фрагмента уроку: цілепокладання, підбір матеріалу, таймінг.
3. Специфіка планування для різних видів діяльності: рецептивні (аудіювання / читання); продуктивні (говоріння / письмо).
4. Аналіз уроку іноземної мови: об'єкт, суб'єкт та рівні спостереження.
5. План-схема комплексного аналізу уроку (дидактичний, методичний, психологічний аспекти).
6. Самоаналіз уроку: як інструмент професійної рефлексії.
7. Критерії оцінювання ефективності міні-уроку та надання фідбеку колегам.

Питання для обговорення

1. У чому головна перевага Micro-teaching для студента-практиканта? Чому важливо фокусуватися на одній конкретній навичці за раз?
2. Які помилки найчастіше виникають при плануванні часових рамок (таймінгу) міні-уроку і як їх уникнути?
3. Як відрізнити суб'єктивне враження від професійного методичного аналізу?
4. Чому психологічний аспект уроку вважається таким же важливим, як і методична правильність вправ?
5. Роль відеозапису міні-уроку: як він допомагає в процесі самоаналізу?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти план-сценарій міні-уроку (15–20 хв) для розвитку одного вміння. Наприклад: «Навчання читанню з метою пошуку конкретної інформації на основі тексту про наукові інновації».
2. Створити порівняльну таблицю «Критерії аналізу уроку в початковій та старшій школі» (що є пріоритетним на кожному етапі?).
3. Переглянути відеофрагмент уроку (за посиланням викладача) та написати його аналіз за наданою схемою, виділивши 2 сильні сторони та 2 зони для розвитку.

4. Підготувати есе: «Мій досвід мікрОВикладання: що було найскладнішим у ролі вчителя?».

Рекомендована література

[4], [11], [13], [14], [18], [20].

Тема 3.17. Контроль навичок та вмінь володіння іноземною мовою (2 год.).

Мета: розкрити сутність контролю як системного складника навчального процесу; систематизувати знання про види, форми та функції контролю; опанувати методику розробки тестових завдань та критеріїв оцінювання; навчитися поєднувати традиційні методи контролю з альтернативними (портфоліо, самооцінювання).

План

1. Поняття контролю у навчанні ІМ: мета, завдання та педагогічне значення.
2. Багатофункціональність контролю: від діагностики до мотивації та виховання.
3. Об'єкти контролю: що саме ми оцінюємо (мовна правильність та комунікативна ефективність).
4. Види контролю за часом проведення (попередній, поточний, тематичний, підсумковий).
5. Форми організації контролю: індивідуальний, фронтальний, груповий, парний.
6. Методи та засоби: традиційні форми, тестування та альтернативні підходи.
7. Критерії оцінювання згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України та дескрипторами CEFR.
8. Методичні вимоги до контролю: об'єктивність, систематичність та репрезентативність.

Питання для обговорення

1. У чому переваги та недоліки тестового контролю порівняно з традиційним усним опитуванням?

2. Як реалізувати навчальну функцію контролю? Чи може контроль бути частиною процесу засвоєння матеріалу, а не лише перевіркою?
3. Чому в сучасній школі (НУШ) акцент зміщується на формувальне (поточне) оцінювання?
4. Проблема об'єктивності: як уникнути суб'єктивізму при оцінюванні продуктивних видів діяльності (говоріння та письма)?
5. Як характер іспиту (наприклад, формат НМТ) впливає на те, як вчитель викладає мову протягом року?
6. Самоконтроль та взаємоконтроль: як навчити здобувачів освіти самостійно знаходити та виправляти власні помилки?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти мінітест (10 завдань) до однієї лексико-граматичної теми, включивши різні типи запитань.
2. Розробити детальну шкалу оцінювання для усного повідомлення (монологу) на обрану тему для 9-го класу (критерії: зміст, швидкість мовлення, граматики, лексика).
3. Ознайомитися з офіційними критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з іноземних мов та порівняти їх із рівнями за шкалою CEFR.
4. Запропонуйте 3 варіанти «неформального» контролю (наприклад, вихідний квиток – exit ticket, ментальна карта, взаємне рецензування постів у блозі).

Рекомендована література

[1], [7], [11], [16].

Тема 3.18. Контроль рівня знань здобувачів освіти. Помилки та оцінювання: стратегія та практика (2 год.).

Мета: дослідити природу мовленнєвих помилок та опанувати техніки їх коректного виправлення; систематизувати знання про різні системи оцінювання (національну, європейську, рейтингову); проаналізувати структуру та вимоги до

сучасних іспитів; сформуванати етичне ставлення до процесу оцінювання як засобу підтримки здобувача.

План

1. Контроль як засіб управління навчальним процесом: стратегічне планування перевірки знань.
2. Помилки в іноземній мові: природа помилок, комунікативні та мовні помилки, стратегії виправлення.
3. Психологічні аспекти оцінювання: подолання «тестової тривожності» та створення ситуації успіху.
4. Системи оцінювання: Національна 12-бальна система (Україна); Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (CEFR); Європейська кредитно-трансферна система (ECTS) у вищій школі.
5. Форми підсумкової атестації: структура та особливості Національного мультипредметного тесту.
6. Міжнародні екзамени (IELTS, TOEFL, Cambridge Exams): порівняльний аналіз форматів та цілей.
7. Професійна етика вчителя під час оцінювання: об'єктивність та конфіденційність.

Питання для обговорення

1. У яких ситуаціях виправлення помилки вчителем може заблокувати мовленнєву активність здобувача?
2. Як відрізнити випадкову «обмовку» (*slip*) від системної «помилки» (*error*)? Як це впливає на оцінку?
3. За що ми ставимо вищий бал під час дискусії та під час диктанту?
4. Порівняйте дескриптори рівня B2 за шкалою CEFR та вимоги до НМТ. Чи повністю вони збігаються?
5. Міжнародні сертифікати: у чому різниця між академічним та загальним модулями іспиту IELTS? Який з них потрібен майбутньому філологу?
6. Як повідомити учневі про низький результат іспиту, щоб зберегти його мотивацію до подальшого вивчення мови?

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізуйте наданий письмовий текст здобувача, класифікуйте помилки (граматичні, лексичні, орфографічні) та запропонуйте спосіб їх виправлення.
2. Скласти таблицю порівняння форматів HMT, IELTS та TOEFL (тривалість, секції, система балів, термін дії сертифіката).
3. Розробити пам'ятку для здобувачів освіти «Як ефективно підготуватися до секції «Listening» на екзамені та уникнути паніки».
4. Ознайомитися з переведенням балів національної системи у систему ECTS (A, B, C, D, E, F) та пояснити логіку рейтингового оцінювання.

Рекомендована література

[1], [7], [11], [16], [17], [20].

Тема 3.19. Організація позакласної роботи з іноземної мови в середніх навчальних закладах (2 год.).

Мета: розкрити сутність та виховний потенціал позакласної роботи (ПР) як засобу інтенсифікації навчання мови; систематизувати знання про форми та види позакласних заходів; опанувати методiku планування масових та групових заходів з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти; навчитися використовувати цифрові інструменти для організації проєктної та ігрової діяльності поза уроком.

План

1. Поняття позакласної роботи з іноземної мови: сутність, мета та завдання в сучасній школі.
2. Принципи організації позакласної роботи: добровільність, масовість, активність, зв'язок з урочною діяльністю.
3. Роль позакласної роботи у підвищенні мотивації вивчення іноземної мови та подоланні психологічного бар'єру.
4. Класифікація форм позакласної роботи: індивідуальні (читання літератури, підготовка проєктів); групові (гуртки, факультативи, стіннівки); масові (фестивалі, тижні іноземних мов, тематичні вечори, конкурси).

5. Види позакласних заходів: змагальні (олімпіади, вікторини, квести); культурно-масові (театральні вистави, концерти, святкування традицій країн, мова яких вивчається); науково-пізнавальні (конференції, засідання дискусійних клубів).
6. Використання сучасних інформаційних технологій у позакласній діяльності (веб-квести, міжнародні онлайн-проекти, блоги).
7. Оцінювання результативності позакласної роботи та методи заохочення здобувачів освіти.

Питання для обговорення

1. У чому полягає принципова різниця в атмосфері, рольовій структурі та методах оцінювання?
2. Як реалізувати принцип добровільності так, щоб залучити навіть найменш вмотивованих здобувачів освіти?
3. Як спланувати програму заходів «Тиждень іноземних мов у школі», щоб вона охоплювала всі вікові групи?
4. Роль театралізації та драматизації: чому участь у шкільній виставі іноземною мовою часто дає кращий результат, ніж місяць вивчення лексики за підручником?
5. Як налагодити спілкування здобувачів освіти з однолітками з інших країн для реалізації спільних цілей?
6. Як уникнути «формалізму» в позакласній роботі та зробити її по-справжньому цікавою для сучасного покоління «Alpha» та «Z»?

Завдання для самостійної роботи

1. Розробити сценарій проведення тематичного квесту для 7-го класу за темою «Explore the UK: science and culture».
2. Створити перелік із 5 тем для шкільного дискусійного клубу англійською мовою, адаптованих до інтересів старшокласників (наприклад, «Passive income for teens», «The ethics of ai in education»).

3. Створити модель шкільної онлайн-газети або Instagram-сторінки класу іноземною мовою (рубрики, графік постів, залучення здобувачів освіти).
4. Підготувати пам'ятку для вчителя щодо святкування одного з традиційних свят країни, мова якої вивчається, з акцентом на мовленнєвий матеріал.

Рекомендована література

[7], [11], [14], [16].

Тема 3.20. Традиційні та новітні види і форми позакласної роботи з ІМ на різних стадіях навчання (2 год.).

Мета: проаналізувати еволюцію позакласної роботи від класичних вечорів до цифрових екосистем; систематизувати методiku проведення традиційних заходів у сучасних умовах; опанувати інструментарій інноваційних форм (подкасти, влоги, віртуальні екскурсії); навчитися диференціювати позакласну діяльність відповідно до вікових етапів розвитку здобувачів освіти.

План

1. Еволюція форм позакласної роботи (ПР): від традиційних методик до вимог цифрового суспільства.
2. Традиційні форми позакласної роботи та їх місце в сучасній школі: драматизація (шкільний театр); випуск стіннівок та тематичних альбомів; проведення свят (Halloween, Christmas, Thanksgiving).
3. Новітні (інноваційні) види позакласної роботи: цифрові проєкти: створення подкастів, ведення блогів іноземною мовою; віртуальні екскурсії та телекомунікаційні проєкти (eTwinning); інтерактивні квести та мовні табори (Summer Language Camps).
4. Специфіка позакласної роботи на різних стадіях навчання:
5. Початкова школа: акцент на ігровій та пісенній діяльності, лялькові вистави, конкурси малюнків з підписами.
6. Середня школа: змагальні форми (вікторини, «Brain-ring»), рольові ігри, творчі проєкти.

7. Старша школа: дебати, наукові конференції, дискусійні клуби (наприклад, «Model UN»), підготовка до міжнародних обмінів.
8. Дистанційні форми позакласної роботи: використання соціальних мереж та освітніх платформ для мовної практики поза уроком.
9. Проблема вибору оптимальної форми позакласного заходу для конкретної навчальної ситуації.

Питання для обговорення

1. Як змінити традиційну шкільну стіннівку, щоб вона стала цікавою для покоління, що живе у соціальних мережах?
2. Чи може віртуальна екскурсія повноцінно замінити реальне занурення в середовище?
3. У чому полягає різниця між класичною театральною постановою та створенням короткометражного фільму чи буктрейлера іноземною мовою?
4. Як залучити старшокласників до обговорення серйозних тем в дискусійному клубі через формат «Model UN»?
5. Як вчителю підтримувати баланс між розважальним характером ПР та її навчальною ефективністю?

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть одну традиційну форму ПР (наприклад, «Вечір поезії») та опишіть, як перетворити її на інноваційну (наприклад, «Instagram Reels Challenge» або «Spotify Playlist Podcast»).
2. Скласти маршрут віртуальної подорожі за допомогою Google Arts & Culture до одного з провідних наукових музеїв світу (наприклад, Science Museum, London).
3. Створити структуру мобільного квесту для середньої школи, використовуючи QR-коди, розкидані по школі (завдання на лексику, граматику та країнознавство).

4. Скласти таблицю «ПР для різних етапів», вказавши для кожного етапу одну традиційну та одну інноваційну форму роботи, що найкраще відповідають віку здобувачів.

Рекомендована література

[6], [7], [8], [11], [15], [17].

Тема 3.21. Роль клубу іноземної мови та кабінету іноземних мов у організації позакласної роботи (2 год.).

Мета: визначити параметри сучасного кабінету ІМ як багатофункціонального ресурсного центру; з'ясувати методику організації та структурування мовних клубів різних типів; навчитися проєктувати іншомовне середовище (фізичне та віртуальне) для стимулювання автономії здобувачів освіти; проаналізувати перехід ролі вчителя від транслятора знань до ментора та модератора клубної діяльності.

План

1. Кабінет іноземної мови як матеріальна база та інтелектуальний центр ПР: вимоги до оформлення та створення «мовного занурення».
2. Функції кабінету в позаурочний час: ресурсна зона (бібліотека, медіатека) та коворкінг для проєктів.
3. Клуб іноземної мови: концепція добровільності, мета та принципи формування спільноти.
4. Типологія мовних клубів: speaking clubs, театральні гуртки, cinema clubs, євроклуби.
5. Організаційна структура клубу: самоврядування, статут та демократичне планування.
6. Взаємодія вчителя та здобувачів освіти: стратегія партнерства та менторства.

Питання для обговорення

1. Як оформити кабінет так, щоб він був джерелом інформації, а не просто набором плакатів? Роль інтерактивних стендів та змінних експозицій.

2. Чим засідання мовного клубу має відрізнятися від звичайного уроку в плані дидактики та атмосфери?
3. Чи варто впроваджувати суворий мовний режим у клубі і як це зробити, не відлякуючи здобувачів освіти з низьким рівнем підготовки?
4. Роль здобувачів освітиського самоврядування: які обов'язки можна делегувати «президенту» або «секретарю» мовного клубу?
5. Методика роботи з фільмом. Чому перегляд без попередніх та наступних завдань не є дієвим для вивчення мови?
6. Як перетворити кабінет на HUB (центр активності), де здобувачі хочуть проводити час на перервах та після уроків?

Завдання для самостійної роботи

1. Створити ескіз або ментальну карту зонування кабінету іноземної мови (наприклад, зона тиші для читання, зона для групових проєктів, зона презентацій, цифровий куточок).
2. Сформулювати 5–7 основних правил для шкільного speaking club, орієнтованого на підлітків.
3. Скласти план зустрічі cinema club (на 45–60 хв) навколо короткометражного фільму або серії серіалу, включаючи етапи pre-watching, while-watching та post-watching discussion.
4. Підібрати 3–5 онлайн-інструментів (наприклад, Discord, Padlet, Canva) для підтримки зв'язку між членами клубу поза школою.

Рекомендована література

[6], [7], [8], [11], [15], [19].

Тема 3.22. Науково-практична конференція «Відображення актуальних проблем методики викладання ІМ та перекладу».

Підсумковий контроль (2 год.).

Мета: узагальнити та систематизувати знання, отримані протягом курсу; розвинути дослідницьку компетенцію через аналіз сучасної фахової періодики;

вдосконалити навички наукової дискусії та публічного захисту результатів власної роботи; здійснити підсумкову оцінку рівня сформованості методичної компетенції студентів.

План

1. Відкриття конференції: регламент (доповідь – до 5 хв, обговорення – 2 хв).
2. Презентація результатів аналізу фахових видань.
3. Дискусійна панель: взаємозв'язок методики та перекладознавства у фаховій підготовці філологів.
4. Обговорення інноваційних векторів (на основі публікацій):
AI-Assisted Learning: роль чат-ботів у персоналізації навчання;
 - Inclusion: адаптація методики для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
 - Mediation: переклад як комунікативна медіація згідно з новими вимогами CEFR.
5. Захист самостійних робіт (CP).
6. Підсумкове контрольне опитування: бліц-тест за ключовими модулями курсу.
7. Рефлексія: підбиття підсумків конференції та виставлення фінальних балів.

Тематика доповідей та дискусійні питання

1. Як штучний інтелект змінює роль вчителя з джерела знань на дизайнера освітнього досвіду?
2. Чому переклад перестав бути допоміжним засобом і став окремою комунікативною компетенцією (mediation)?
3. Які принципи навчання (комунікативність, автентичність) залишаються незмінними попри цифровізацію?
4. Як сучасні методики допомагають вчителю оптимізувати планування та оцінювання?
5. Як методична наука реагує на виклики змішаного та дистанційного навчання в кризових умовах?

Структура підсумкового опитування

Для підготовки до бліц-тесту студентам слід повторити:

1. Цілі (практична, виховна, розвивальна) та підходи (комунікативний, діяльнісний).
2. Формування навичок (лексичних, граматичних) та вмінь (L, S, R, W).
3. Вікова періодизація (НУШ, середня та старша школа).
4. Алгоритм побудови уроку та типи вправ (умовно-мовленнєві, мовленнєві).
5. Критерії оцінювання та міжнародні стандарти (CEFR).

Завдання для самостійної роботи (контрольний блок)

1. Підготувати тези виступу (до 2-х сторінок) з аналізом однієї наукової статті за обраною проблематикою.
2. Укласти фінальний перелік основних методичних термінів курсу (до 20 одиниць) з дефініціями.
3. Упорядкувати всі практичні розробки (плани-конспекти, тести, вправи), створені протягом семестру, для фінальної перевірки.

Рекомендовані ресурси для конференції

1. База даних наукових цитувань Google Scholar (пошук за ключовими словами: ELT methodology, Translation pedagogy).
2. Платформи видавництва: Cambridge Core, Oxford Academic, Routledge.
3. Сайт British Council (TeachingEnglish) розділ «Research and Case Studies».

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Метою самостійної роботи здобувача у процесі вивчення дисципліни «Методика навчання іноземних мов та культур» є глибоке оволодіння програмним матеріалом через аналіз методичної літератури, розробку власних дидактичних матеріалів та розвиток навичок проектування навчального процесу.

Самостійна робота виконується здобувачами окремо до кожного змістового модуля під керівництвом викладача. Результати самостійної роботи є основою для успішної участі у практичних заняттях та підсумковій конференції.

Підготовка завдань для самостійної роботи включає наступні етапи:

- опрацювання теоретичних джерел;
- методичне проєктування (створення фрагментів уроків, комплексів вправ та сценаріїв заходів);
- аналітична робота (аналіз підручників, оцінювання ефективності цифрових ресурсів та засобів навчання);
- оформлення звітності (підготовка планів-конспектів, методичних розробок та тез доповіді).

Завдання розподілені за змістовими модулями та передбачають:

- теоретико-аналітичні завдання;
- проєктні завдання;
- конструкторські завдання;

Результати самостійної роботи подаються у вигляді портфоліо, яке включає:

- плани-конспекти міні-уроків (Micro-teaching);
- добірку вправ до різних етапів навчання;
- сценарій одного позакласного заходу;
- аналітичні нотатки щодо опрацьованої літератури.

Звіт оформлюється на аркушах формату А4. Обсяг кожного окремого методичного розроблення (кейсу) має становити 3–5 сторінок, а загальний обсяг матеріалів СР за семестр – 15–20 сторінок.

Здобувач під час виконання СР повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Академічний плагіат – оприлюднення чужих методичних розробок (планів уроків, тестів, сценаріїв) як власних результатів – є неприпустимим. Використання фрагментів чужих текстів дозволяється лише за умови наявності відповідного посилання на першоджерело (автора підручника, методичного посібника чи веб-ресурсу).

Перевірка самостійної роботи здійснюється викладачем систематично під час практичних занять. Захист найбільш складних завдань (наприклад, плану-конспекту уроку) відбувається у формі усної презентації або моделювання фрагмента уроку (до 5 хв.). Оцінка за СР виставляється за кожний змістовий модуль та враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Тематика завдань для самостійної роботи здобувача

1. Цілі та зміст навчання іноземної мови (аналіз Державного стандарту та Рекомендацій Ради Європи / CEFR).
2. Вимоги програми з іноземної мови для початкової школи: детальна характеристика рівнів володіння мовою A1 і A2.
3. Вимоги програми для середньої школи: специфіка досягнення рівня A2 учнями 5–9 класів.
4. Основні принципи вивчення іноземної мови: комунікативність, автентичність, свідомість та індивідуалізація.
5. Інноваційні технології в початковій школі: ігрові методики та засоби формування позитивної мотивації.
6. Інноваційні технології у середній школі: використання цифрових ресурсів та проектних методик для підвищення інтересу учнів.

7. Інноваційні технології у старшій школі: методи інтенсифікації навчання та засоби професійно орієнтованої мотивації.
8. Характеристика рівня володіння мовою B1: аналіз вимог стандарту та програми для основної школи.
9. Проблема вправ у методиці: класифікація типів і видів вправ. Методика визначення типу, виду та методичної мети вправи.
10. Методика навчання іноземної вимови: характеристика фонетичних вправ та проектування фрагмента уроку з постановки вимови.
11. Навчання граматики на різних ступенях: особливості викладання активної граматики; складання плану-схеми фрагмента уроку.
12. Семантизація лексичних одиниць: порівняльний аналіз способів введення нових слів; розробка фрагмента ознайомлення з ЛО.
13. Методика навчання лексики в початковій школі: підбір системи вправ та складання фрагмента уроку.
14. Методика навчання лексики в середній школі: етапи автоматизації лексичного матеріалу; розробка плану фрагмента уроку.
15. Навчання лексики на старшому ступені: стратегії формування рецептивного словника та методика розвитку мовної здогадки.
16. Контекстуальна та словотвірна здогадка: добір та характеристика вправ для учнів 10–11 класів.
17. Навчання усного мовлення в початковій школі: використання мовленнєвих зразків та складання плану уроку з навчання діалогічного мовлення.
18. Аналіз сучасного уроку іноземної мови: характеристика вимог, критеріїв ефективності та структури.
19. Професійний портрет вчителя: роль педагога як медіатора культур у сучасному полікультурному середовищі.
20. Загальнодидактичні принципи навчання: специфіка їх реалізації під час викладання іноземної мови (наочність, доступність, міцність знань).
21. Система методів навчання: порівняльна характеристика традиційних, інтенсивних та комунікативних методів.

22. Планування навчального процесу: види планів (календарні, поурочні), типологія уроків та розробка повного плану-конспекту.
23. Інтенсифікація навчання ІМ у школі: шляхи оптимізації аудиторного часу та активізації пізнавальної діяльності.
24. Позакласна робота з ІМ: аналіз форм і змісту заходів; методи індивідуалізації навчання в позаурочний час.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система контролю знань здобувачів із курсу є комплексною і включає поточний, модульний та підсумковий контроль. Метою контролю є стимулювання систематичної самостійної роботи, розвиток критичного мислення та об'єктивне оцінювання сформованості іншомовної комунікативної та професійно-методичної компетенцій.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль.

Проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи.

Об'єкт оцінювання: рівень теоретичної підготовки (знання лінгводидактики, вимог CEFR, НУШ) та якість практичних навичок (вміння будувати фрагменти уроків, семантизувати лексику, пояснювати граматику).

Форми: методичні дискусії, тестування, розв'язання педагогічних ситуацій (кейсів), презентації, захист мікропроектів. Для контролю навичок презентації та дискусії використовується усний контроль.

Максимальна кількість балів за одне практичне заняття — 10. Оцінюється рівень оволодіння теоретичним матеріалом та якість виконання практичних завдань.

Критерії оцінювання:

При усних відповідях та дискусіях: фахова термінологічна точність; логіка та аргументованість; володіння державною та іноземною мовами; здатність аналізувати методичні проблеми крізь призму світового досвіду.

При виконанні практичних завдань: відповідність розроблених вправ етапам навчання; доцільність вибору методів (МН); креативність у створенні дидактичного матеріалу; якість оформлення згідно з вимогами академічної доброчесності.

Самостійна робота здобувача (СР).

Самостійна робота є обов'язковим компонентом і оцінюється за результатами:

- опрацювання нормативних документів та фахової літератури;
- створення цифрового контенту (інтерактивні вправи, мультимедійні презентації);
- розробки планів-конспектів уроків та сценаріїв позакласних заходів.

Критерій оцінювання СР: самостійність виконання, глибина аналізу джерел, практична цінність розроблених матеріалів для майбутньої професійної діяльності.

Модульний контроль.

Здійснюється у формі модульної контрольної роботи (МКР) та оцінки за самостійну роботу здобувача (СР).

МКР: перевіряє цілісність знань із теоретичних блоків (ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3). Включає тестові завдання, методичні задачі (наприклад, визначити тип вправи) та теоретичні питання проблемного характеру.

СР оцінюється як творчий науково-методичний проєкт (реферат-дослідження з практичним додатком).

Підсумковий контроль (Залік).

Підсумковий контроль проводиться з метою комплексної оцінки результатів навчання (РН 1 – РН 17).

Форма проведення: диференційований залік.

Методика: залік виставляється на основі сумарної кількості балів, накопичених протягом семестру за всі види робіт (практичні заняття, СР, МКР).

Під час заліку здобувач має право на підсумкову співбесіду або виконання додаткового завдання для підвищення рейтингу, якщо протягом семестру ним було виконано повний обсяг навчального плану. Завдання для підсумкового контролю охоплюють увесь програмний матеріал і вимагають від здобувача здатності творчо використовувати методичні знання в змодельованих умовах професійної діяльності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	МКР	СР	100
Т 1.1. –Т 1.5.	Т 2.6. –Т 2.13.	Т 3.14. –Т 3.22.			
5-25	5-40	5-35	10	5	

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 3.22. – теми практичних робіт.

МКР – модульна контрольна робота.

СР – самостійна робота.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Робота на практичному занятті	5	5	25	8	5	7	5
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	8	5	7	5
Виконання модульної контрольної роботи	10						
Разом			25		40		35
Максимальна кількість балів	100						

Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань

		використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Шкала оцінювання

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно- непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

**Орієнтовні питання для підготовки до семестрового контролю
(Заліку)**

1. Методика як наука: об'єкт, предмет та зв'язок з іншими науками (психологія, лінгвістика).
2. Цілі навчання іноземних мов (ІМ) у середній школі: практична, освітня, виховна та розвивальна.
3. Зміст навчання ІМ: сфери спілкування, мовленнєвий матеріал та компетенції.
4. Загальнодидактичні принципи навчання (наочність, активність, свідомість).
5. Спеціальні методичні принципи (комунікативність, домінанта вправи, автентичність).
6. Поняття іншомовної комунікативної компетенції та її складники (лінгвістична, соціокультурна, прагматична).
7. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (CEFR): рівні володіння мовою (A1–C2).
8. Етапи формування мовних навичок (орієнтувально-підготовчий, тренувальний, етап закріплення).
9. Методика навчання фонетичного аспекту: типи вправ та способи корекції вимови.
10. Методика навчання лексичного аспекту: введення ЛО, способи семантизації та вправи на автоматизацію.
11. Методика навчання граматичного аспекту: дедуктивний та індуктивний підходи.
12. Поняття «активний» та «пасивний» мовний мінімум: критерії відбору матеріалу.
13. Аудіювання як рецептивний вид діяльності: психофізіологічні механізми (пам'ять, прогнозування).
14. Труднощі аудіювання та триетапна модель роботи з аудіотекстом (Pre-, While-, Post-listening).
15. Читання як засіб та мета навчання: види читання (ознайомлювальне, вивчальне, пошукове).

16. Говоріння як продуктивний вид діяльності: лінгвістичні характеристики діалогу та монологу.
17. Методика навчання діалогічного мовлення.
18. Методика навчання монологічного мовлення: типи опор (вербальні, зорові, змістові).
19. Письмо як засіб навчання та писемне мовлення як мета: типи вправ (репродуктивні, творчі).
20. Психолого-педагогічна характеристика початкового етапу (1–4 класи): роль гри та наочності.
21. Концепція усного випередження в початковій школі та метод повної фізичної реакції (TPR).
22. Специфіка навчання підлітків (5–9 класи): мотивація, проєктна діяльність, міжособистісне спілкування.
23. Характеристика старшого етапу (10–11 класи): профілізація, підготовка до НМТ та рівень B2.
24. Вимоги до сучасного уроку іноземної мови.
25. Типологія уроків ІМ за основною дидактичною метою.
26. Структура плану-конспекту уроку: основні етапи та їх хронометраж.
27. Навчальна програма з ІМ як нормативний документ: структура та функції.
28. Календарно-тематичне планування: принципи розподілу годин та тем.
29. Об'єкт, функції (діагностична, навчальна) та види контролю (поточний, тематичний, підсумковий).
30. Тестовий контроль: типи тестових завдань (закріті, відкриті) та вимоги до них.
31. Проблема помилок: природа виникнення та стратегії виправлення (Correction techniques).
32. Оцінювання в початковій школі: вербальне та формувальне оцінювання в НУШ.
33. Формати підсумкової атестації: структура НМТ з англійської мови.
34. Міжнародні іспити та їх роль у кар'єрі філолога.

35. Позакласна робота з ІМ: мета, принципи та роль у підвищенні мотивації.
36. Форми позакласної роботи: масові (тиждень мови), групові (гуртки) та індивідуальні.
37. Сучасний кабінет іноземної мови як ресурсний центр та мовне середовище.
38. Методика організації мовних клубів (Speaking Clubs, Cinema Clubs).
39. Використання штучного інтелекту та цифрових інструментів у викладанні мов.
40. Роль науково-практичної конференції та фахових видань у професійному розвитку вчителя.

ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ ТА ПОНЯТЬ

Автентичний матеріал – це мовні матеріали (тексти, аудіо- та відеозаписи), які були створені носіями мови для носіїв мови в реальних ситуаціях спілкування, а не спеціально для навчальних цілей.

Аудіювання – рецептивний вид мовленнєвої діяльності, що полягає у сприйманні на слух та розумінні змісту висловлювання.

Білінгвізм (двомовність) – здатність людини володіти та користуватися двома мовними системами залежно від ситуації спілкування.

Викладання – цілеспрямована діяльність педагога з організації освітнього процесу, передачі методичного та лінгвістичного досвіду, а також управління пізнавальною діяльністю здобувачів.

Вправа – це метод навчання, який передбачає цілеспрямоване, багаторазове повторення здобувачами певних дій чи операцій з метою формування умінь і навичок.

Група – сукупність осіб, які взаємодіють один з одним таким чином, що кожний з них водночас і здійснює вплив на інших, і відчуває їх вплив на собі.

Групова дискусія – дискусія, яка використовується для вироблення різноманітних рішень в умовах невизначеності або спірності обговорюваного питання шляхом розрядки міжособистісної напруженості.

Групова робота – спільна діяльність людей в групах по 3-9 осіб для виконання окремих завдань, запропонованих викладачем.

Дидактичні ігри – метод навчання, що імітує реальні комунікативні ситуації та сприяє активізації мовленнєвого матеріалу в ігровій формі.

Дискусія (від лат. *discussio* – розгляд, дослідження) – метод навчання, спрямований на обмін думками щодо спірної проблеми з метою розвитку навичок аргументації та критичного мислення іноземною мовою.

Диспут (від лат. *disputare* – міркувати, сперечатися) – спеціально підготовлений і організований публічний спір на наукову або суспільно важливу тему, в якому беруть участь дві або більше сторони, які відстоюють свої позиції.

Дослідження – метод навчання, який передбачає залучення здобувачів до проблемної ситуації та пошуку її вирішення.

Електронні засоби навчання – апаратні, програмні та інформаційні компоненти, способи застосування яких вказуються в методичному забезпеченні інформаційно-комунікаційних технологій освіти.

Екзамен – форма підсумкової перевірки, що оцінює рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності здобувача.

Ефективність навчання – міра досягнення навчальної мети; визначається на основі зіставлення мети і здобутих результатів, внаслідок чого робиться висновок про ефективність навчання.

Завдання методики викладання – те, що хоче досягти викладач у своїй викладацькій діяльності в процесі викладання навчальної дисципліни на основі системи прийомів і способів пізнання.

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (CEFR) – стандартна міжнародна система для опису та оцінювання рівнів володіння іноземною мовою (A1–C2).

Закріплення знань, умінь і навичок – спеціальна робота викладача щодо реалізації дидактичного принципу міцності засвоєння здобувачами навчального матеріалу.

Залік – підсумкова оцінка викладачем знань здобувачів з навчальної дисципліни за результатами їх навчання протягом семестру; форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських і лабораторних заняттях.

Засоби навчання – сукупність матеріальних об'єктів (підручники, аудіовізуальні матеріали, ІКТ), які допомагають реалізувати освітній процес.

Знання (мовні) – засвоєні здобувачем відомості про систему мови (фонетичні, лексичні, граматичні правила), що є базою для формування навичок.

Інноваційна технологія – технологія навчання, що передбачає впровадження педагогічних новацій в зміст освіти.

Інтерференція – негативний вплив навичок рідної мови на оволодіння іноземною, що призводить до помилок (фонетичних, лексичних чи граматичних).

Іншомовна комунікативна компетентність (ІКК) – здатність особистості здійснювати ефективне спілкування іноземною мовою відповідно до цілей і ситуацій, що включає мовний, мовленнєвий та соціокультурний складники.

Календарне планування – це розподіл у часі окремих тем з врахуванням кількості годин, що визначаються програмою на кожну тему, кількості тижневих годин (визначених навчальним планом) і розкладу занять.

Кейс-метод (case study) – аналіз конкретних ситуацій (зокрема педагогічних чи міжкультурних), що стимулює пошук рішень та обговорення іноземною мовою.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Комунікативний підхід – стратегія навчання, де пріоритетом є не вивчення теорії мови, а практичне оволодіння нею як засобом спілкування.

Культура – сукупність матеріальних і духовних цінностей, вироблених людством протягом історії; у контексті методики викладання – це система ціннісних орієнтацій, норм поведінки, традицій та способів сприйняття світу, що притаманні певній мовній спільноті.

Лінгводидактика – теоретична частина методики навчання мов, що вивчає загальні закономірності навчання мови та мовлення.

Метод навчання – шлях або спосіб взаємодії вчителя та здобувачів освіти, спрямований на досягнення цілей іншомовної освіти.

Метод проєктів – це організація навчання, при якій ті, хто навчається, оволодівають знаннями та навичками в процесі планування та виконання практичних завдань-проєктів.

Методика – система науково обґрунтованих методів, правил і прийомів навчання, включає в себе питання освітньої політики, в тому числі і вибір технології.

Методика викладання – у вузькому сенсі представляє сукупність прийомів проведення занять; в широкому - наука про закономірності організації процесу навчання.

Моделювання – метод навчання, який передбачає залучення здобувачів до видів діяльності, які спрощено представляють реальні життєві ситуації.

Мовна навичка – автоматизований компонент мовленнєвої дії (вимовна, лексична, граматична навичка), сформований шляхом багаторазового повторення.

Мовленнєве вміння – здатність творчо використовувати навички для вирішення комунікативних завдань у нових ситуаціях (аудіювання, говоріння, читання, письмо).

Навчальна програма – нормативний документ, що визначає зміст, обсяг, послідовність вивчення іноземної мови та вимоги до результатів навчання.

Навчальний план – державний нормативний документ, який встановлює перелік навчальних предметів, кількість годин на їх вивчення, кінець і початок навчального року.

Навчальний посібник – навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник і має відповідний офіційно наданий гриф.

Наочність – принцип навчання, що передбачає використання зорових, слухових або предметних опор для кращого сприйняття та засвоєння іншомовного матеріалу.

Освітній процес – це система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Освітня послуга – комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання.

Освітня програма – комплекс освітніх компонентів, організованих для досягнення здобувачами визначених результатів навчання за фахом «Філологія».

Оцінка – будь-яка кількісна або якісна міра на основі визначених критеріїв, які використовуються для опису результатів оцінювання в навчальній дисципліні.

Оцінювання – встановлення рівня володіння мовою на основі чітко визначених дескрипторів та стандартів.

Підручник – друкований засіб, який матеріалізує зміст навчання у вигляді конкретного навчального матеріалу.

Підручник з іноземної мови – основний засіб навчання, що містить систематизований виклад навчального матеріалу, вправ та завдань, згідно з програмою.

Підсумковий контроль – це форма контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Позакласна робота – різноманітна освітньо-виховна діяльність (гуртки, тижні іноземних мов, конкурси), що проводиться поза уроками для підвищення мотивації.

Професіограма вчителя-філолога – модель фахівця, що містить перелік особистісних якостей, знань та вмінь, необхідних для викладання іноземних мов і культур.

Презентації – виступи перед аудиторією — необхідний атрибут практичної та навчальної діяльності. Використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуального завдання, інструктажу та ін.

Принципи навчання – нормативні вихідні положення, на які слід спиратися у процесі навчання.

Проектування – це унікальний процес (наслідок процесу), який складається із сукупності скоординованих і контрольованих дій з датами початку та закінчення, що його виконують задля досягнення цілі, яка відповідає конкретним вимогам, і який має обмеження щодо строку, вартості та ресурсів.

Результати навчання – конкретні знання та вміння (наприклад, рівень В2), які здобувач здатний продемонструвати після завершення курсу.

Рейтинг – це інтегральна оцінка в балах (з можливих 100) всіх видів діяльності здобувача, яка є кількісною характеристикою якості навчальної роботи.

Робочий зошит – навчальний посібник, що містить особливий дидактичний матеріал і сприяє самостійній роботі здобувача під час засвоєння навчального предмета.

Розуміння – процес осмислення іншомовного висловлювання через виявлення логічних зв'язків та суті повідомлення.

Самостійна робота – вид навчальної діяльності, що здійснюється студентом без безпосереднього керівництва викладача з метою закріплення мовного матеріалу.

Соціокультурна компетенція – сукупність знань про національно-культурні особливості країни, мова якої вивчається, та вміння використовувати їх у спілкуванні.

Структура уроку – сукупність елементів уроку, що забезпечують його цілісність і збереження основних характеристик при різних варіантах поєднання. Тип уроку визначається наявністю і послідовністю його структурних елементів.

Тест – інструмент вимірювання рівня володіння мовою, що складається із серії стандартизованих завдань.

Тренінг (від англ. *to train* – навчати) – форма інтенсивного навчання, спрямована на практичне відпрацювання конкретних комунікативних навичок або методичних прийомів.

Уміння – здатність свідомо та успішно виконувати дії на основі засвоєних знань і навичок у нових умовах спілкування.

Урок іноземної мови – основна форма організації навчання, обмежена в часі, протягом якої вчитель вирішує конкретні практичні, виховні та розвивальні завдання.

Фонетична компетенція – знання звукової системи мови та володіння навичками вимови й інтонування.

Читання – рецептивний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на сприймання та розуміння письмового тексту.

Якість освіти – відповідність рівня підготовки філолога державним стандартам та міжнародним вимогам до викладання мов.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти та державні стандарти

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>.
3. Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова КМУ від 30 вересня 2020 р. № 898). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF>.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Обсяг доповнення (Companion Volume) / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2020. 254 с.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листоп. 2011 р. № 1341 : у редакції від 25.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
6. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів (1–4 класи; 5–9 класи; 10–11 класи; 8–9 класи з поглибленим вивченням окремих предметів). URL: www.mon.gov.ua.

Основна література

7. Драгунова В. В. Теоретичні та методичні засади дорадництва в українських педагогічних університетах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. 677 с.
8. Драгунова В. В. Формування міжкультурної толерантності студентів як засіб подолання комунікативних розривів. *Інформація та документ у сучасному науковому дискурсі* : матер. IX Всеукр. наук.-практ. конф. (Івано-Франківськ, 08 трав. 2026 р.). Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2026.

9. Бігич О. Б. Електронні лінгводидактичні ресурси та використання штучного інтелекту у викладанні мов : монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2024. 210 с.
10. Черниш В. В. Методика навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування : підручник. Київ : Ленвіт, 2024. 320 с.
11. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. ; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
12. Морська Л. І. Теоретико-методологічні засади підготовки вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій : монографія. Тернопіль : ТНТУ ім. В. Гнатюка, 2007. 243 с.
13. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
14. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посібник. Київ : ІНК ОС, 2006. 248 с.
15. Янишин О. К. Навчально-методичний комплекс з методики викладання основної іноземної мови. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. 64 с.

Додаткова література

16. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов : навч. посібник. Київ : Знання, 2011. 206 с.
17. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / кол. авт. під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
18. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 328 с.
19. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : курс лекцій / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. ; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2011. 344 с.

20. Основи формування іншомовної комунікативної компетенції у середній загальноосвітній школі / кол. авт. під керівн. П. О. Беха. Київ : ТОВ «Вольф», 2009. 292 с.
21. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» від 30.09.2010 № 926/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926/2010>.